

Ni som är onda ... MATT. 7:11

HUR ÄR DET MÖJLIGT att en person som kallar sina efterföljare för onda kan få tusentals, ja, miljontals anhängare? Det är inte lätt att förstå. Det kan ju inte direkt betraktas som en komplimang att bli kallad ond.

I seriernas värld är det enkelt att se vem som är boven. Det är inte förvånande att den svarta vargen i Bamse är det godas fiende. Det framgår snart och med all önskvärd tydlighet. Björnligan i Kalle Anka är lätt identifierad som ond liksom bröderna Dalton i Lucky Luke. (Jo, jag var barn på 1970-talet.) Det syns på kläderna, uppträdandet eller ansiktsuttrycket vem som är ond.

I verkligheten är det mer komplicerat. Det gäller även Bibelns värld. Bibeln är realismens och inte fantasins bok. Det är en bok för verklighetens folk. Bibelns bild av människan är komplex och nyanserad. Människan kan göra gott men ändå vara ond, säger Jesus. Skenet kan bedra. Verkligheten kan vara annorlunda än vad den först ger intryck av.

Men Jesus säger inte: Ni som är goda, men då och då gör det som är ont. Visst finns det mörka fläckar men helhetsintrycket är ljust och gott. Nej, Jesus målar en mörkare bild. "Ni som är onda ..."

Dessa ord är inte riktade till motståndarna – till dem som inte ville lyssna på Jesus eller ta emot hans ord. Det förekommer ju att en stark ledare utmålar motståndarna som lägre stående eller onda på grund av att de inte gillar ledarens budskap. Men Jesus talar här inte

om motståndarna utan om sina anhängare.

Det handlar inte heller om förtal. De beska ord som Jesus serverar uttalas inte bakom ryggen på hans anhängare. Nej, han framför dem rakt i ansiktet på sina lärjungar.

Anhängarnas ondska är i och för sig inte huvudbudskapet i sammanhanget. Det Jesus egentligen talar om är bön och tron på Guds vilja att svara på bön. Det är egentligen i förbigående som han nämner lärjungarnas ondska.

Vad Jesus säger är: Ni förmår göra gott fastän ni är onda. Hur kan ni då tvivla på att Gud som *är god*, vill och ska göra gott mot er? Det är orimligt att tvivla på det, när man klart och tydligt ser att redan de som är onda kan göra gott. Det kan möjligen vara förvånande att människor som är onda förmår göra gott, men inte kan det rimligen förvåna någon att Gud, som *är god*, gör gott?"

Någon invänder kanske att Jesus inte kan mena så om människan, att hon kan göra gott, men likväl skulle vara ond. Dessvärre är det nog så att han menar just det. Det är inte helt svart eller vitt. Det svarta kan se vitt ut. Det hjälper på ett sätt inte att vara Jesu lärjunge. Man kommer inte undan omdömet att vara ond.

Vi kan tänka på andra uttalanden av Jesus. På ett ställe frågar han en man: "Varför kallar du mig god? Ingen är god utom en, och det är Gud" (Mark. 10:18). På ett annat ställe kallar han "de judar som hade satt tro till honom" för djävulens barn (Joh. 8:31, 44). På ett tredje ställe talar han om skriftlärda och

fariséer som "ett ont och trolöst släkte" (Matt. 12:39).

Någon undrar då: Hur kan man tro på en sådan "mörkerman"? Vad han här säger är förolämpande, kränkande och inget annat. Dessutom berövar det människan varje gnutta av ljus och hopp inför framtiden. Det är omöjligt för en sann upplysningsmänniska att tro på en sådan pessimist och negativist som Jesus. Hur skulle vi då våga tro på människan och hennes ljusnande framtid?

Det är därför konsekvent av upplysningsmänniskan att avvisa Jesus "primitiva" tal om människans ondska. Den moderna människan talar i stället högt och trosvisst om människans inneboende godhet och om hennes stora möjligheter till personlig utveckling och civilisatoriska framsteg. Hon får dock på grund av sin blåögda tro växande problem att förhålla sig till verkligheten i form av världskrig, etnisk rensning, användning av landminor, mäns våld mot kvinnor, barnpornografi.

Jesus har inte de problemen. Han ser verkligheten som den är utan att hänge sig åt utopier. Han förlägger emellertid godheten utanför människan. Det är Gud som är god – inte människan. Den moderna människan vill ha det tvärtom: "Gud är ond och människan god."

Varken Jesus, andra profeter eller lärare i Bibeln knyter sina förhoppningar till människan och hennes möjligheter. De är i stället knutna till Guds försyn, hans löften och till hans utlovade Messias. Och tanken på denna frälsande, välsignande gestalt är inte något människo-påfund utan Guds idé från början till slut. Tanke, initiativ och verkställighet kommer helt och hållet från honom. Människan är utlämnad till Guds förbarmande råd och nåd. Utan mig kan ni inte göra någonting, säger Jesus (Joh. 15:8).

Hur svårsmälta Jesu ord till sina lärjungar än kan vara för oss moderna människor, kvarstår faktum att det är just de som först fick höra orden, som har fört dem vidare till senare

generationer. Det är ju lärjungarna som har satt dessa ord på pränt och därigenom möjliggjort för skaran av troende att växa. Hade de censurerat orden, hade vi inte haft dem i NT. Det har de inte gjort. Tvärtom har de varit tydliga med det inoportuna budskapet

Det gäller också Paulus Även efter sin omvändelse är han rak i att bekänna: "Det goda som jag vill gör jag inte, men det onda som jag inte vill, det gör jag" (Rom. 7:19). Lärjungen Johannes talar i sitt evangelium om ljuset och om människorna som inte vill komma till ljuset för att deras gärningar är onda (Joh. 3:19–20).

Samme lärjunge har också fört vidare Jesu ord till de troende om att sanningen skulle göra dem fria (Joh. 8:32). Skulle det kunna vara så att Jesu ord om lärjungarnas ondska just syftar till att göra dem fria? Jag skulle tro att det är så ... Är det inte i verkligheten en riktig grundbult i den kristna tron, att vi på grund av vår ondska är förlorade, att vi mer än något annat behöver räddning och frälsning? Och att vi finner sådan räddning hos Jesus Kristus och inte hos oss själva eller i vår egen förträfflighet – utan just i hans.

Men låt oss också avslutningsvis lägga märke till att människans – eller ska vi säga lärjungarnas – ondska inte betyder att vi inte kan göra gott, eller som det står "förmår ge våra barn goda gåvor". Människan är mer komplicerad än enkel.

Det är förvisso märkligt att den Jesus som uttalat mörka ord om sina anhängare har samlat så många efterföljare genom åren. Det är underligt att de finner sig i och till och med bejakar vad den stolta, moderna människan uppfattar som en förolämpning – att människan är ond. De gör det för att det är sant och för att den sanningen öppnar för stor och evig befrielse för en lärjunge.

Peter Henrysson